

ELÄVÄT PAJUTYÖT PUUTARHAAN 2.

Kasvavat pajumajat

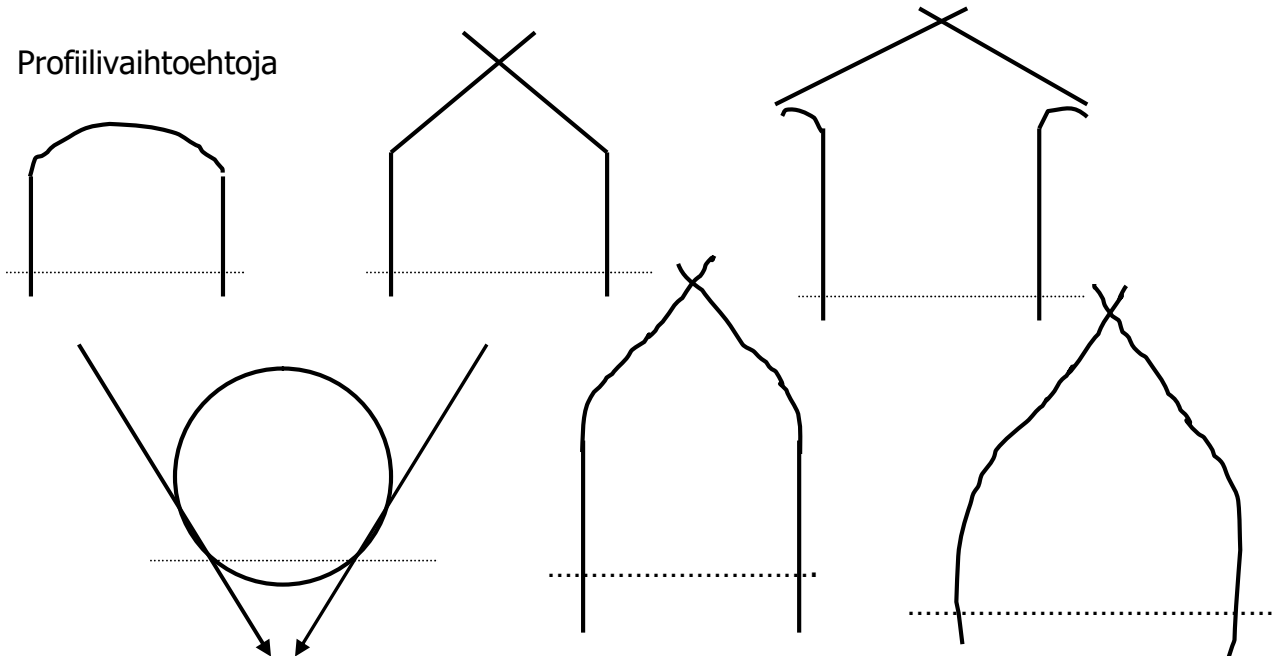
1(2)

Pajumajan suunnittelu

MAJAN KOKO * ympyrä/neliö/suorakaide pohjamallina – kuinka iso
* hyötykorkeus

MAJAN PROFIILI Majan koko ja majaan tehtävien elävien osien vaatimus vaikuttaa paljon majan malliin. Suuria elävistä pajuista rakennettavia majoja istutettaessa pitää varautua useiden kasvukausien kestäväseen työhön. Tällöin majan punonta eteenpäin jatkuu aina syksyllä kasvien siirryttyä talvilepoon tai keväällä aikaisin ennen kuin varsinainen kasvu alkaa.

Profiilivaihtoehtoja



Ovet ja ikkunat

Ovien ja ikkunoiden yläosien loimipajut vaativat erityistoimia, jos niiden osien halutaan olevan myös kasvavia. Oviaukoissa istutetaan lisäloimet oven päällä olevaa seinää varten varsinaisten loimien viereen ja punotaan samassa niiden kanssa lähes oven yläreunaan asti, jossa lisäloimet punotaan erilleen venyttäen oven päällä olevaksi seinäksi. Mäin tehden oviaukon yläosasta tulee hiukan suippo.

Kunnon, lähes neliskanttinen ikkuna saadaan päättämällä punomalla 2-3 lointa yksinkertaisella reunanpääöspunoksella ikkunan keskelle ruudun keskipuitteeksi ja siitä ylöspäin yhteen. Ikkunan yläreunassa loimet vedetään sivulle erilleen keskipienasta ja yritetään punoa niin, että loimet muodostavat mahdollisimman suoran kulman.

Helpoin tapa tehdä ikkunat kasvavina on vetää ikkuna-aukon reunalloimet mahdollisimman kauaksi toisistaan ja punoa ne ikkunan matkalta yhteen lähimpien seinäloimien kanssa.

Elävä seinäpunos Jos majan punososat halutaan tehdä myös elävästä pajusta, majan seinien alatukipunoksessa (kimmissä) istutetaan kudepajujen tyvet maahan. Näin pajupiiskat voivat ryhtyä juurtumaan ja tuottamaan uutta kasvua. Myös alin punospaju kasvattaa maata vasten olevasta sivustaan juuret ja lähtee kasvuun.

Eläviin punososiin kasvavat uudet versot – haarat – suuntautuvat ylös valoa kohden ja ne pitää ohjata mukaan punokseen.

Varsinainen seinäpunos saadaan pysymään elävänä käyttämällä punonnassa sellaista tekniikkaa, jossa elävä paju pysyy koko ajan ylöspäin suuntautuneena. Sopiva tekniikka on esim. ranskalainen punos tai S- eli siksakpunos (katso elävät aidat –ohje).

Toinen vaihtoehto on pujottaa loimipajuihin kasvavat uudet sivuversot kuivuneen punoksen joukkoon. Näin tehden kuiva punososa muuttuu pikkuhiljaa kasvukausien myötä eläväksi.

Kasvun rajoittaminen

Kun pajumajassa on tiheässä kasvavia loimia ja vielä kasvavia kudepajuja, maja näyttää muutaman vuoden jälkeen pajupöheiköltä, jos kasvua ei rajoiteta runsaasti. Varsinkin kattona olevat elävät pajut työntävät uusia versoja ylöspäin vauhdilla, kun juurakko on kasvanut täyteen mittaansa. Tämän takia muutaman kasvukauden jälkeen pajumajaa täytyy leikata pari kertaa kasvukauden aikana, jotta se pysyy siistinä. Leikkauksella saadaan myös ikkuna- ja oviaukot pysymään vapaina.

Kuolleiden runkotolppien korvaaminen

Elävässä pajumajassa on varminta tehdä kattopunos vasta toisena kasvukautena. Tällöin kasvuun lähtemättömien runkopajujen poistaminen ja uusien työntämisen punokseen ja istuttaminen on vielä hiukan helpompaa. Jos katto on jo punottu tai kuollutta runkopajua ei saada poistettua rakennetta rikkomatta, joudutaan joko istuttamaan punoksen ulkopuolella ja mielellään majan sisäpuolelle uusi runkopaju, joka sidotaan sieltä täältä punokseen ja kuolleeseen runkopajuun kiinni tai sitten uusista kasvuversoista johdetaan muutama punoksen samoihin kohtiin, joissa kuollut runkotolppa sijaitsee. Näin uusi kasvu vähitellen korvaa kuolleen osan ja se voidaan vetää pois punoksesta muutaman kasvukauden jälkeen.

Vanhan pajumajan uusiminen

Vanha kasvava pajumaja voidaan uudistaa leikkaamalla kasvavat pajut 5 cm korkeudelta maasta poikki ja siirtämällä maja pois. Maahan jääneistä lyhyistä tolppista kasvaa seuraavana kasvukautena uusia vesoja runsaasti, joista voi lähteä punomaan uutta majaa.